

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«РОЗРОБКА ЗАХОДІВ ЩОДО ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА
ПІДПРИЄМСТВАХ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ»**

(на матеріалах ресторану «Лезгинка»)

Здобувача вищої освіти
4 курсу, групи ГРС-42д,
спеціальності 241 «Готельно-
ресторанна справа»
освітньої програми «Готельно-
ресторанна справа»

Жук
Тетяни
Миколаївни

Науковий керівник
кандидат економічних наук

Мазуркевич
Ірина
Олександрівна

Гарант освітньо-професійної
програми
кандидат економічних наук

Мазуркевич
Ірина
Олександрівна

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧІ ЗАСАДИ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	5
1.1 Сутність та значення собівартості продукції на підприємствах ресторанного бізнесу	5
1.2 Особливості формування собівартості продукції на підприємствах ресторанного бізнесу	9
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ НА ПРИКЛАДІ РЕСТОРАНУ «ЛЕЗГИНКА» В М. ВІННИЦЯ	17
2.1 Організаційно-економічна характеристика закладу	17
2.2 Аналіз собівартості продукції ресторану	21
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМКИ ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ НА ПРИКЛАДІ РЕСТОРАНУ «ЛЕЗГИНКА»	24
3.1 Розробка процедури управління факторами впливу на зниження собівартості продукції ресторану	24
3.2 Шляхи зниження собівартості продукції ресторану	30
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	42
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	44
ДОДАТКИ	49

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Встановлено, що собівартість продукції – це грошова форма витрат на підготовку її виробництва, виготовлення і збут. Собівартість комплексно характеризує ступінь використання усіх ресурсів підприємства, а значить, і рівень техніки, технології та організації виробництва.

При розрахунку собівартості продукції важливе значення мають складові, а саме витрати, які до неї входять.

Ці витрати бувають прямими та непрямими, постійними та змінними. Головною проблемою управління витратами на підприємствах ресторанного бізнесу є питання формування собівартості продукції, а саме визначення переліку витрат, що входять до складу прямої собівартості та інших витрат.

Ресторан «Лезгинка» спеціалізується на грузинській кухні та є дуже популярним закладом у Вінниці.

Витрати на собівартість та кошторис виробництва на підприємствах ресторанного бізнесу мають власну специфіку та особливості.

В контексті даного дослідження обґрунтовано фактори впливу на зниження собівартості продукції ресторану та за допомогою методу кореляційного аналізу Кендалла – розташовано відокремлені фактори за значимістю.

Окрім того в роботі запропоновано використовувати показники оцінки наявності резервів зниження собівартості, які ґрунтуються на обґрунтованих факторах.

Розроблено процедуру управління факторами впливу на зниження собівартості продукції ресторану, що безперечно сприятиме зниженню собівартості продукції ресторану.

Крім того в роботі з метою зниження собівартості продукції ресторану «Лезгинка» пропонується впровадити систему внутрішнього контролю в діяльність ресторанного закладу.

З метою удосконалення контролю формування собівартості витрат ресторанних страв автор пропонується схема контролю витрат на АРМ головного бухгалтера, застосування якої дозволить оперативно контролювати собівартість напівфабрикатів, які передаються, виявляти відхилення від норм по центрах відповідальності і видам продукції.

Розмір економічного ефекту, тобто економії від заходів щодо зниження собівартості продукції ресторану «Лезгінка», у нашому випадку дорівнює 13,410 тис. грн. На його величину у більшій мірі вплинули витрати на автоматизацію та впровадження нової прогресивної технології приготування страв.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Александрова С., Світлічна В., Кравцова С. Особливості і проблеми управління витратами у сфері гостинності. *Економіка та суспільство*, Вип. (45). 2022. С.45-50.
2. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств: підручник. 2-ге вид., доп. і перероблене. Київ: КНЕУ, 2012. 624 с.
3. Бондаренко Т. Ю. Класифікація загальновиробничих витрат та підходи до їх поділу на постійні та змінні. *Економічні науки. Серія : Облік і фінанси*. 2013. Вип. 10(1). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2013_10%281%29_10 (дата звернення: 23.04.2023).
4. Боримська К. П. Стандарти управління ризиками в посиленні обліковоаналітичного забезпечення системи управління підприємством. *Економічні науки. Серія : Облік і фінанси*. 2016. Вип. 10(1). URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2013_10\(1\)_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2013_10(1)_12). (дата звернення: 01.05.2023).
5. Бочан І.О. Основи економічної теорії: Інституціональний підхід: навчальний посібник . Київ: Знання, 2012. 211 с.
6. Бугас Н. В. Бюджетування як ефективний інструмент управління витратами. *Бізнес Інформ*. 2015. Вип. 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2012_5_54_103 (дата звернення: 01.05.2023).
7. Варчук О. Проблеми визначення поняття «витрати». *Галицький економічний вісник*. 2012. Вип. (39). С. 98-103.
8. Гамова О. В., Головань В. А. Проведення аудиту витрат на виробництво: теоретичні аспекти. *Економічний вісник Донбасу*. 2014. Вип. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvd_2014_1_22 (дата звернення: 01.05.2023).
9. Гірняк Л.І. Тенденції розвитку ресторанного бізнесу в умовах кризи. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні напрями розвитку економіки, підприємництва, технологій та їх правового

забезпечення» (18-19 червня 2020 р.). Львів: Видавництво ЛТЕУ, 2020. С. 184-185. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/girnyak10.htm (дата звернення: 01.05.2023)

10. Грицай О.І. Методи управління витратами та їх застосування в інноваційній діяльності. *Львівська політехніка*. 2012. С. 209-210.

11. Грінченко, А.В. Розмежування понять витрати, затрати, видатки та втрати. *Економічний форум*. 2012. Вип 3. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/ekfor/2012_3/1.pdf (дата звернення: 01.05.2023).

12. Дерій В.А., Попіна С. Ю. Економічні показники витрат підприємства та собівартості продукції в обліку, статистиці й аналізі. *Облік і фінанси*. 2015. Вип. 2. С. 15-21.

13. Дерій В. Термін «витрати» та його трактування для потреб обліку і контролю: інформаційно-аналітичне забезпечення підприємницької діяльності. *Галицький економічний вісник*. 2017. Вип. 1(26). С. 154-160.

14. Дерій В.А. Нормативно-правове забезпечення обліку і контролю витрат та доходів підприємств. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2016. Вип. 2 (17). С. 77-83.

15. Дишко І.Ю., Штулер Ю.Ю. Теоретичні аспекти сутності та класифікації адміністративних витрати. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. Вип 5 (107). С. 222 – 227.

16. Дідоренко Т.В. Сутність витрат як об'єкта бухгалтерського обліку. *Молодий вчений*. 2015. Вип. 1 (16). С. 78-81.

17. Жук Т.М. Сутність та значення собівартості продукції на підприємствах ресторанного бізнесу. *Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА» Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ*. Вінниця: Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ, 2023. Вип.174. С. 85 – 91.

18. Зеленко С.В. Проблеми організації обліку витрат на якість продукції. *Агросвіт*. 2015. Вип. 24. С. 29-33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2012_24_9 (дата звернення: 01.05.2023).

19. Іванюта О. В. Економічний аналіз стану загальнопромислових витрат великих промислових підприємств. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. Серія : Економічні науки. 2014. Вип. 2. С. 41-53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2014_2_9 (дата звернення: 01.05.2023)
20. Класифікація витрат на виробництво. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/april/issue-32/article-17159.html> (дата звернення: 01.05.2023).
21. Коба О. В., Миронова Ю. Ю. Витрати підприємства та їх класифікація для потреб управління й економічного аналізу. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Вип. 4. С. 99-103.
22. Козаченко Г.В., Погорелов Ю.С., Хлап'юнов Л.Ю., Макухін Г.А. Управління затратами підприємства: монографія. Київ: Лібра, 2011. 320 с.
23. Корольова О. І. Облік витрат виробництва: проблеми та перспективи розвитку. *Економіка та управління на транспорті*. 2015. Вип.1. С.79–90. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/eut_2015_1_12 (дата звернення: 01.05.2023).
24. Методичні рекомендації формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості. Затверджені наказом Держкомітету промислової політики від 02.02.2001 р., № 47. URL: <http://uazakon.com/document/spart34/inx34658.htm> (дата звернення: 14.04.2023).
25. Нікольчук Ю. М. Готельно-ресторанний бізнес: сучасний стан, фінансове забезпечення, інвестиційна привабливість та перспективи подальшого розвитку в Україні. *Бізнес Інформ*. Вип.5. 2020, С. 218-226. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-5_0-pages-218_226.pdf (дата звернення: 01.05.2023)
26. Погосова А. В., Ярмолюк О. Ф. Методи обліку витрат та калькулювання собівартості продукції: переваги та недоліки. *Облік і фінанси*. 2012. Вип.4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2012_4_5 (дата звернення: 01.05.2023).

27. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». Затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 р., № 318. URL: <http://proaudit.com.ua/buh/standart/p-s-bo-16-vitrati.html> (дата звернення: 14.04.2023).

28. Прохар Н.В., Ночовна Ю.О. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики : монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. 257 с.

29. Пустова І.В. Методи управління витратами в сучасних умовах. *Економічна наука*. 2014. Вип.11. С. 39-42.

30. Родіна О.В. Історичний розвиток категорії «витрати». *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 17. С. 420- 424.

31. Руденко О. О. Визначення витрат операційної діяльності підприємства у міжнародному та національному законодавстві. *Управління розвитком*. 2014. Вип. 7. С. 128-130.

32. Руденко О. О. Визначення витрат операційної діяльності підприємства у міжнародному та національному законодавстві. *Управління розвитком*. 2014. Вип. 7. С. 128-130.

33. Саннікова С. Ф., Головка А. С. Аналіз витрат і результатів операційної діяльності в залежності від інноваційної спрямованості виробництва. *Економічний простір*. 2014. Вип. 89. С. 205-215. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2014_89_22 (дата звернення: 01.05.2023)

34. Свиноус І., Гаврик О., Іванова Л. Економічний зміст витрат виробництва в системі управління сільськогосподарськими підприємствами. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 17. С. 17–21.

35. Скрипник М. Собівартість продукції як економічна категорія. *Економічний аналіз*. 2015. Вип.7. С. 339–341.

36. Ткаченко Н.М., Гуріна Н. В. Історичний генезис понять «витрати» і «затрати»: обліково-економічний аспект. *Ефективна економіка*. 2015. Вип.9. URL:<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4278> (дата звернення: 01.05.2023).

37. Фаріон В. Я. Сутність витрат як економічної категорії. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки* 2015. Вип. 1 (49). С. 44-47.
38. Хринюк О. С., Вернигора Н. С. Проблеми ефективного управління витратами на підприємствах України. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2016. Вип. 49. С. 219-222.
39. Хринюк О. С., Вернигора Н. С. Проблеми ефективного управління витратами на підприємствах України. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2013. Вип. 49. С. 219-222.
40. Чумак О.В., Андрющенко І.С. Аналіз стану й оцінка тенденцій показників розвитку підприємств ресторанного господарства. *Бізнес Інформ*. 2014. № 12. С.307 – 313.
41. Чернишова Л.І., Дженкова А.С. Особливості формування системи управління витратами вітчизняних підприємств. *Інноваційна економіка*. 2016. Вип. 3 (52). С. 61–68.
42. Шавкун Г. П. Удосконалення оцінки ефективності системи управління витратами промислового підприємства. *Наука й економіка*. 2014. Вип. 1. С. 170-175.
43. Шевчик М. Г. Інструменти оцінки збутової політики підприємства. *Науковий вісник нац. університету біоресурсів і природокористування України*. 2011. Вип. 154. Част.2: *Економіка, аграрний менеджмент та бізнес*. С. 324-332.
44. Юрченко О. А. Методика внутрішнього контролю витрат іншої операційної діяльності. *Економічний часопис – XXI*. 2013. Вип. 12(2). С. 52-55. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecchado_2013_1-2\(2\)_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecchado_2013_1-2(2)_18) (дата звернення: 01.05.2023).

ДОДАТКИ